

Bendra informacija apie jidiš literatūros spektaklių festivalį „Žydų literatūros puslapius atvertus“

Siekiant geriau supažindinti Lietuvos moksleivius su jidiš literatūra ir žydų kultūra Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti inicijavo projektą „Žydų literatūros puslapius atvertus“.

Projektas įgyvendintas Lietuvoje 2017–2018 metais. Jo metu mokyklų bendruomenės susipažino su litvakų rašytojų, rašiusiais jidiš kalba, kūryba. Skaitydami šiuos kūrinius mokytojai ir mokiniai ne tik sužinojo apie Lietuvoje nepelnytai primirštą be galo turtingą jidiš literatūrinį palikimą, tačiau ir daugiau sužinojo apie Lietuvos žydų gyvenimą, tradicijas, mąstymo ypatumus bei gyvenimo būdą. Šešių Lietuvos miestų Tolerancijos ugdymo centrai remiantis šiais kūriniais pastatė spektaklius.

Baigiamasis projekto „Žydų literatūros puslapius atvertus“ renginys vyks 2018 m. balandžio 11 d. – Yom Hashoah dienos išvakarėse. Yom Hashoah yra hebrajų kalbos trumpinys, reiškiantis Holokausto kankinių ir didvyrių atminimo dieną. Ši diena oficialiai minima Izraelyje ir kitose šalyse, kur gyvena žydų bendruomenės. Be kitų minėjimo renginių, tą dieną visame Izraelyje kelioms minutėms sustingsta gyvenimas: įsijungia sirenos, trumpam sustoja visi žmonės ir automobiliai keliuose.

Šeši moksleivių parodyti spektakliai simbolizuoja šešis milijonus Holokausto aukų. 1941 metų vasara ir ruduo yra tragiškiausias ir kruviniausias epizodas Lietuvos istorijoje. Per itin trumpą laiką nacių okupantai, padedami vietinių kolaborantų, brutaliai sunaikino šimtmečius čia gyvenusias žydų bendruomenes. Projekto organizatoriai siekia iš nepelnytų užmaršties bent mūsų atmintyje prikelti Lietuvos miestuose ir miesteliuose gyvenusias žydų bendruomenes, kurios kūrė Lietuvos valstybę ir tikėjo, jog čia jų namai bei jų ateitis. Mokinių sukurti spektakliai tai lyg šešios mažos sudužusio veidrodžio šukės, kuriose atsispindi nebūtin nugrimzdusio pasaulio atspindžiai, kurie mus skatina susimastyti ir primena, ko Lietuvos valstybė neteko Holokausto metu.

Projektą „Žydų literatūros puslapius atvertus“ įgyvendina Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti. Projektą daliniai remia Geros valios fondas.